

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av lagen om konkurrensrådet**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att till lagen om konkurrensrådet skall fogas stadganden som gäller konkurrensrådets medlemmars behörighetskrav och rätt att stå kvar i tjänsten samt hörande av vittnen i konkurrensrådet.

Avsikten är att lagen skall träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Enligt lagen om konkurrensrådet (481/92) behandlar och avgör konkurrensrådet de ärenden som ankommer på det enligt konkurrensbegränsningslagen (480/92). Enligt sistnämnda lag har konkurrensrådet i uppgift att fastställa en konkurrensbrottsavgift för förbjudna konkurrensbegränsningar, besluta om huruvida en konkurrensbegränsning har skadliga verkningar, ålägga en näringsidkare förbud och leveransförpliktelser, förena förbud eller leveransförpliktelser med vite samt fatta beslut i ärenden där konkurrensverket har meddelat tillfälligt förbud eller förvägrat dispens för en förbjuden konkurrensbegränsning. Till följd av den nya konkurrensbegränsningslagen har konkurrensrådets uppgifter ökat avsevärt.

Konkurrensrådets befogenheter blir betydligt mera omfattande när lagen om offentlig upphandling (1505/92) träder i kraft. Enligt denna lag är konkurrensrådet rättsskyddsinstans i ärenden som gäller offentlig upphandling. Genom lagen om offentlig upphandling och de stadganden som utfärdas med stöd av den uppfylls de skyldigheter som föranleds av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Konkurrensrådet är ett självständigt rättstil-

lämpande organ, som administrativt arbetar i samband med handels- och industriministeriet. Konkurrensrådet har inte i alla hänseenden formats till en domstol. Det har emellertid många drag av en domstol.

Av konkurrensrådets ordförande och vice ordförande krävs att de har avlagt juris kandidatexamen och är förtrogna med domarvärv. Övriga medlemmar skall utses bland personer som har kännedom om olika områden av näringslivet, så att en del är förtrogna med konsumenternas förhållanden och en del med näringsidkarnas. Konkurrensrådets medlemmar arbetar under domaransvar.

Det föreslås att till lagen om konkurrensrådet skall fogas ett stadgande enligt vilket konkurrensrådets medlemmar under sin mandatperiod skall ha samma rätt som domare att kvar stå i tjänsten. Om någon av konkurrensrådets medlemmar avgår eller avlider, skall i hans ställe enligt vad som föreslås utses en ny medlem för den återstående mandat perioden.

Det ökande antalet ärenden som tas upp till behandling i konkurrensrådet förutsätter att rådet har tillräckligt med personalresurser för att behandla ärendena. Av konkurrensrådets medlemmar skall också förutsättas stor sakkunskap. Konkurrensrådets avgöranden blir föremål för internationellt intresse och i syn-

nerhet EES-myndigheterna och Europeiska gemenskapernas (EG) myndigheter kommer att ägna de nationella konkurrensmyndigheternas beslut uppmärksamhet. Därför föreslås det att behörighetskraven för konkurrensrådets medlemmar ändras så att av medlemmarna krävs den sakkunskap i juridik, ekonomiska vetenskaper eller ekonomi som behövs för att ärendena skall kunna avgöras. Samtidigt föreslås det att förutsättningen i den nuvarande lagen att en del av rådets medlemmar skall vara förtrogna med konsumenternas och en del med näringsidkarnas förhållanden skall slopas.

Konkurrensrådet kan höra sakkunniga och inhämta sakkunnigutlåtanden. Något uttryckligt stadgande om hörande av vittnen finns inte i den nuvarande lagen. Det bör anses som ett missförhållande att ett sådant stadgande saknas. Med tanke på konkurrensrådets verksamhet och möjligheterna att få tillräckliga bevis är det viktigt att kunna höra vittnen under ed. Bland andra EG:s domstol och kommission har möjlighet att höra vittnen.

I propositionen föreslås att ett stadgande om hörande av vittnen skall inbegripas i lagen. Lagen föreslås också bli ändrad på så sätt att ett vittne av statsmedel kan få ett arvode som fastställs av konkurrensrådet samt att parterna ges tillfälle att vara närvarande då ett vittne hörs.

2. Propositionens verkningar

Propositionens ekonomiska verkningar kan inte exakt utredas på förhand, eftersom man inte känner till hur stort antal fall konkurrensrådet blir tvunget att behandla och hur ofta vittnen i fortsättningen kommer att höras i dylika sammanhang. Till vittnena skall enligt vad som föreslås betalas ett arvode som konkurrensrådet fastställer. Det kan uppskattas att i vittnesarvoden kommer att betalas 20 000 mark per år.

3. Beredningen av propositionen

I anslutning till revideringen av lagstiftningen om konkurrensbegränsningar ingick i riksdagens svar på regeringens proposition med förslag till lag om konkurrens (RP 163/1991 rd)

ett uttalande enligt vilket riksdagen förutsatte att regeringen utreder om konkurrensrådet borde utvecklas i riktning mot en oberoende domstol eller om de ärenden som gäller konkurrens borde koncentreras till någon annan domstol. Enligt utlåtandet måste parternas rättsskydd garanteras och sakenliga metoder för sökande av ändring vid behov ordnas.

Handels- och industriministeriet tillsatte i oktober 1992 en arbetsgrupp som fick i uppdrag att utreda de frågor som togs upp i ovan nämnda uttalande samt komma med eventuella författningsförslag med anledning av detta. Arbetsgruppen fick sitt betänkande klart i mars 1993.

Arbetsgruppen ansåg att konkurrensrådet på längre sikt, sedan erfarenheterna av avgörandepraxis har blivit fler, kunde ombildas till en självständig domstol, t.ex. en konkurrensdomstol. Enligt arbetsgruppens åsikt fanns det inga tvingande skäl till att snabbt omvandla konkurrensrådet till en domstol.

På kort sikt kunde man enligt arbetsgruppen garantera att konkurrensrådets verksamhet är effektiv genom att utveckla dess interna organisation och procedurstadganden.

Över betänkandet erhöles utlåtanden av justitieministeriet, högsta förvaltningsdomstolen, marknadsdomstolen, konkurrensverket, konsumentverket, Handels Centralförbund, Centralhandelskammaren, Maa- ja metsätäloustuotajain Keskusliitto r.y., Finlands Fackförbunds Centralorganisation, Finlands Konsumentförbund r.f., Kuluttajat-Konsumenterna ry, Finlands Skogsindustris Centralförbund r.f. och Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund. Remissinstanserna förhöll sig huvudsakligen positivt till arbetsgruppens förslag. Vissa remissinstanser påskyndade ombildandet av konkurrensrådet till alla delar till en domstol. Regeringens proposition baserar sig till största delen på förslag som arbetsgruppen har kommit med.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den antagits och blivit stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

L a g

om ändring av lagen om konkurrensrådet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 3 § och 8 § 3 mom. lagen den 27 maj 1992 om konkurrensrådet (481/92) samt fogas till 2 § ett nytt 3 mom. som följer:

2 §

Konkurrensrådets medlemmar har under mandatperioden samma rätt som domare att kvarstå i tjänsten. Om någon av dem avgår eller avlider under mandatperioden, skall i hans ställe utnämnas en ny medlem för den återstående mandatperioden.

3 §

Konkurrensrådets medlemmar skall ha den sakkunskap i juridik, ekonomiska vetenskaper eller ekonomi som behövs för att ärendena skall kunna avgöras. Konkurrensrådets ordförande och vice ordförande skall dessutom ha

avlagt juris kandidatexamen och vara förtrogna med domarvärv.

8 §

Konkurrensrådet kan höra vittnen och sakkunniga och inhämta sakkunnigutlåtanden. Till vittnen och sakkunniga betalas av statsmedel ett arvode som konkurrensrådet fastställer. Parterna skall ges tillfälle att vara närvarande när vittnen och sakkunniga hörs. Om rådet har fått ett skriftligt sakkunnigutlåtande, skall parterna ges tillfälle att ta del av det.

Denna lag träder i kraft den
19 .

Helsingfors den 1 oktober 1993

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Minister *Pertti Salolainen*

Lag

om ändring av lagen om konkurrensrådet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 3 § och 8 § 3 mom. lagen den 27 maj 1992 om konkurrensrådet (481/92) samt fogas till 2 § ett nytt 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Konkurrensrådets medlemmar har under mandatperioden samma rätt att kvarstå i tjänsten som domare. Om någon av dem avgår eller avlider under mandatperioden, skall i hans ställe utnämnas en ny medlem person för den återstående mandatperioden.

3 §

Konkurrensrådets ordförande och vice ordförande skall ha avlagt juris kandidatexamen och vara förtrogna med domarvärv. De övriga medlemmarna skall utses bland personer som har kännedom om olika områden av näringslivet, så att en del är förtrogna med konsumenternas förhållanden och en del med näringsidkarnas.

Konkurrensrådets medlemmar skall ha den sakkunskap i juridik, ekonomiska vetenskaper eller ekonomi som behövs för att ärendena skall kunna avgöras. Konkurrensrådets ordförande och vice ordförande skall dessutom ha avlagt juris kandidatexamen och vara förtrogna med domarvärv.

8 §

Konkurrensrådet kan höra sakkunniga och inhämta sakkunnigutlåtanden. Till sakkunniga betalas av statsmedel ett arvode som konkurrensrådet fastställer. Parterna skall beredas tillfälle att vara närvarande då de sakkunniga hörs. Om rådet har fått ett skriftligt sakkunnigutlåtande, skall parterna beredas tillfälle att ta del av det.

Konkurrensrådet kan höra vittnen och sakkunniga och inhämta sakkunnigutlåtanden. Till vittnen och sakkunniga betalas av statsmedel ett arvode som konkurrensrådet fastställer. Parterna skall ges tillfälle att vara närvarande när vittnen och sakkunniga hörs. Om rådet har fått ett skriftligt sakkunnigutlåtande, skall parterna ges tillfälle att ta del av det.

Denna lag träder i kraft den
199 .